

บทคัดย่อ

การประเมินผลการเรียนรู้ตามกระบวนการการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพเรื่องเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (HIV&STIs Literacy) ใช้รูปแบบการประเมินผล ตามโมเดล Kirkpatrick มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินรูปแบบกิจกรรมในคู่มือการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ เรื่องเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายมีเพศสัมพันธ์กับชาย และเพื่อเปรียบเทียบผลของการเปลี่ยนแปลงของทักษะ 5 ทักษะ ในแต่ละกลุ่มชายมีเพศสัมพันธ์กับชายก่อนและหลังร่วมการฝึกการเรียนรู้ตามกระบวนการของการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ เรื่องเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งดำเนินงานระหว่างเดือน มิถุนายน – กรกฎาคม พ.ศ.2563 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วยเยาวชนชายมีเพศสัมพันธ์กับชาย จำนวน 13 คน มีผู้เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครูผู้สอน แกนนำในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ทีมวิทยากรกระบวนการ จำนวน 7 คน รวมกลุ่มเป้าหมาย 20 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินก่อนและหลังร่วมกิจกรรม แบบบันทึกกิจกรรม และแนวทางการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ paired t -test และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการประเมินให้ข้อมูล 4 ด้านคือ (1) การตอบสนอง (reaction) ได้แก่ แนวความคิด และทัศนคติ (2) การเรียนรู้ (learning) ได้แก่ การสร้างเสริมความรอบรู้ ทักษะสำคัญๆ เช่น ทักษะการเข้าถึง ทักษะการสร้างควมเข้าใจ ทักษะการไต่ถาม ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการนำไปใช้ (3) การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม (behavior change) ได้แก่ พฤติกรรมสุขภาพ และ (4) ผลลัพธ์ (results) ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งพบว่าการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นและมีความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพเรื่องเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์(HIV&STIs Literacy) การตอบสนอง (reaction) แนวความคิดของกลุ่มเป้าหมาย โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยแบบบันทึกกิจกรรม การแสดงออกทางบวกและทางลบ (positive & negative reaction) พบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีทัศนคติและการยอมรับกระบวนการของการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ ที่ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้ (learning) ทักษะที่สำคัญๆ 5 ทักษะ อันได้แก่ ทักษะการเข้าถึง ทักษะการสร้างควมเข้าใจ ทักษะการไต่ถาม ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการนำไปใช้) และการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม (behavior change) พฤติกรรมเป้าหมาย ของกลุ่มชายมีเพศสัมพันธ์กับชาย มีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันและตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีและคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ก่อนและหลังการเรียนรู้ พบว่า หลังการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกัน เพิ่มสูงกว่าก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.042$) รูปแบบการประเมินนี้สามารถให้ข้อมูลและมุมมองที่รอบด้านมากขึ้น สำหรับใช้พัฒนากระบวนการฯ เพื่อให้กลุ่มชายมีเพศสัมพันธ์กับชาย เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การประเมิน Kirkpatrick, ความรอบรู้ด้านสุขภาพ, เอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

Abstract

The learning evaluation process for enhancing health literacy on HIV & STIs Literacy has used the Kirkpatrick evaluation model. The objective are to evaluate the activity patterns in the HIV and STIs Health Literacy manual among men who have sex with men, and to compare the effects of the changes of the five skills among men who had sex with men before and after participating in a process of enhancing health literacy on HIV and STIs. It is conducted between June and July 2020. The sample consisted of 13 youth men who had sex with men, and 7 participants from relevant target groups such as local vocal teachers, health workers, facilitator team, totally the target group of 20 participants. Data were collected by using the pre- and post-activity assessments, the activity log form, and the interview guidelines. Data were analyzed by descriptive statistics. The mean difference was analyzed by paired t -test statistics and content analysis. The results provided information in four areas: (1) reaction: concept and attitude (2) learning: building knowledge and important skills such as accessibility skills, understanding skills, questioning skills, decision making skills, and application skills (3) behavior change: behavioral health and (4) results: behavioral changes of the target groups. It was found that there was better improvement and a difference in comparison between pre- and post-learning management following the HIV and STIs Literacy enhancement process. Reaction of the target group's concept by collecting qualitative data with the activity log form, positive & negative reaction was found that the target group have attitude and acceptance of the process for enhancing health literacy, consisting of 5 learning skills: accessibility, understanding, questioning, decision making and application skills including behavior change. Target behaviors among men who having sex with men have the mean scores of HIV prevention and testing behaviors, and STIs screening before and after learning finding that the target group had an average score of protective behavior higher than before learning statistically significant ($p = 0.042$). This evaluation model can provide a more comprehensive information and perspective for developing the process in order that men to have sex with men can learn effectively.

Keywords: Kirkpatrick's evaluation, Health Literacy, HIV and STIs